

Mark DELRUE Directeur van het Museum voor Moderne Religieuze Kunst

Bijna twintig jaar lang behartigde Mark DELRUE de verzameling van het Museum voor Moderne Religieuze Kunst in de koepel van de Brusselse Basiliek van Koekelberg. Op 4 mei neemt de Brugse priester en kunstkenner afscheid als directeur. Als vrijwilliger en gids blijft hij evenwel actief. Kunst is nu eenmaal zijn lang leven.

‘Mijn doel in het leven was en is om priester te worden’

Lieve WOUTERS

Hedendaagse religieuze kunst roept nog altijd veel onbegrip op. Schoonheid was eeuwenlang het enige criterium van de Kerk om kunstwerken te beoordelen, en die waarde staat bij kunstenaars vandaag niet langer centraal. Mark DELRUE beseft dat kunst ontvangen een kunst op zich is. Net zoals religie heeft ze aandacht nodig om gesmaakt te worden, en eerbied voor het on(be)grijpbare, in de wetenschap dat God ook houdt van wat onaf blijft.

–Uw wieg stond in de grensgemeente Rekkem. Liet dat feit sporen na?

In het naoorlogse Rekkem in Zuid-West-Vlaanderen was armoede troef. Hoewel we het zelf niet breed hadden – vader was schoolhoofd en moest zeven monden voeden – kookte moeder jarenlang voor de schoolkinderen. Ik herinner me nog dat we soep droegen naar arme gezinnen. Aandacht voor de medemens werd ons met de paplepel ingegeven.

We leerden ook al gauw grenzen oversteken. Bij elke stap die je deed, ging je wel een provinciale, nationale, taal- of cultuurgrens over. Doen religie en kunst dat ook niet? Ze staan allebei evenzeer in als buiten de tijd en geven ons een doorkijk in de hoeken en gaten van de menselijke ziel. Allebei geloven ze in de kracht van de liefde en van het kleine.

–Wat was uw eerste kunstbeleving?

Als klein kind werd ik al getroffen door de schoonheid van ons romaanse parochiekerkje en door het vormspel van de liturgie. Ongrijpbare schoonheid, dat is wat me nog altijd fascineert. Een hele poos later was een bezoek aan bijvoorbeeld het Middeleeuws Museum in Antwerpen een opening voor mij.

–Veel van die prachtige kerkgebouwen komen leeg te staan. Wat doen we ermee?

Die kerken bieden ons een tweevoudige kans, die we moeten grijpen om een aanbod te doen dat mensen kan bezielen. Allereerst zijn kerkgebouwen vaak de mooiste gebouwen van een gemeente of stad. Ze zijn een soort long, waar mensen kunnen genezen van de slechte smaak van ondergrondse parkings en winkelpaleizen.

Vervolgens moeten we in onze kerken een soort *Gesamtkunst* bieden, een totaal-

Mark Delrue: „Als een parochie moet kiezen tussen kunst en mens, moet ze kiezen voor de mens.” © Violet Corbett Brock

ervaring van schoonheid: met een liturgie die aanspreekt, muziek, wierook, kunst. Kunstwerken zijn nutteloos, maar zo noodzakelijk. Ze tonen dat er in het leven meer is dan brood en spelen. Toch staan ze niet boven de mens. Een parochie die de afweging maakt tussen kunst en solidariteit met de armen, moet kiezen voor het laatste.

–Religieuze kunst is nog geen liturgische kunst. Waar ligt het verschil?

Liturgische kunst is uniek omdat ze de brug maakt tussen kunst in de brede zin en sacrament. Liturgische kunst verbeeldt de aanraking van God bij mensen. Dergelijke kunst kan best ook vernieuwend zijn. In de kerstviering vorig jaar gebruikten we *Een paar schoenen* van Van Gogh. Bij dergelijke kunst komt het eropaan de signalen te leren lezen. Je kunt er de menswording van God in zien.

Onlangs zag ik op een tentoonstelling een vrouw wenen bij een beeld van Bellini. Toen ik mijn nieuwsgierigheid niet kon bedwingen, legde ze uit dat haar dochter gestorven was en dat ze zich in het beeld herkende. Het hoeft niet altijd een madonna of piëta te zijn.

–Heeft onze moeite om religieuze kunst te ontvangen, te maken met oude godsbeelden? Ik vermoed het. Onze godsbeelden zijn altijd voorlopig. Daarom zijn ook onze kunstbeelden altijd aan vervanging toe. Ze schenken ons telkens een nieuwe kijk op het goddelijke.

„Ik voelde me vaak als een kind dat trombone wil spelen, maar te korte armpjes heeft. De grote waarden in het leven blijven onaf”

Als ik iemand ophaal in Zaventem, ga ik graag twee uur eerder om naar de aankomst van de vliegtuigen te kijken. Zo'n landend vliegtuig is aanvankelijk slechts zichtbaar als een lichtpuntje. Pas bij de landing zie je de vleugels en hoor je de motoren en neerploffende wielen. Is dat

geen metafoor voor God? Niemand van ons hoorde of zag ooit zijn vleugels of motoren. Alleen een stipje in de lucht, en dat moet volstaan. Of neem nu *De man die de wolken meet* van Jan Fabre op het SMAK. Is dat geen ode aan Psalm 8? (*Zie ik de hemel, het werk van uw vingers, [...] wat is dan het mensenkind dat u naar hem omziet?*)

–Wat blijft u het meest bij, terugblikkend op uw leven als priester in dienst van de kunst?

Dat ik me vaak een klein kind voelde dat trombone wil spelen, maar te korte armpjes heeft. Mijn taak blijft onvoltooid. Er is een dialoog met de kunstwereld opgestart en dat is bijzonder belangrijk, maar er blijft nog veel werk aan de winkel. Mijn doel in het leven was en is om priester te worden. Net zoals een kunstenaar blijf ik altijd bezig aan mijn voorlaatste opdracht. De grote waarden in het leven blijven altijd onaf.

Misschien weten we vandaag veel te veel en moeten we opnieuw worden zoals de apostelen die nog moesten ontdekken wie Jezus eigenlijk was. Wanneer alles antwoord is, ben ik oud. Zolang er vragen zijn, blijf ik jong.